

НАВЧАЛЬНО - НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ
АГРОТЕХНОЛОГІЙ, СЕЛЕКЦІЇ ТА
ЕКОЛОГІЇ

ПДАУ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Навчально-науковий інститут агротехнологій, селекції та екології

Кафедра селекції, насінництва і генетики

ІНСТИТУТ РОСЛИНИЦТВА ІМ. В.Я. ЮР'ЄВА НААН УКРАЇНИ

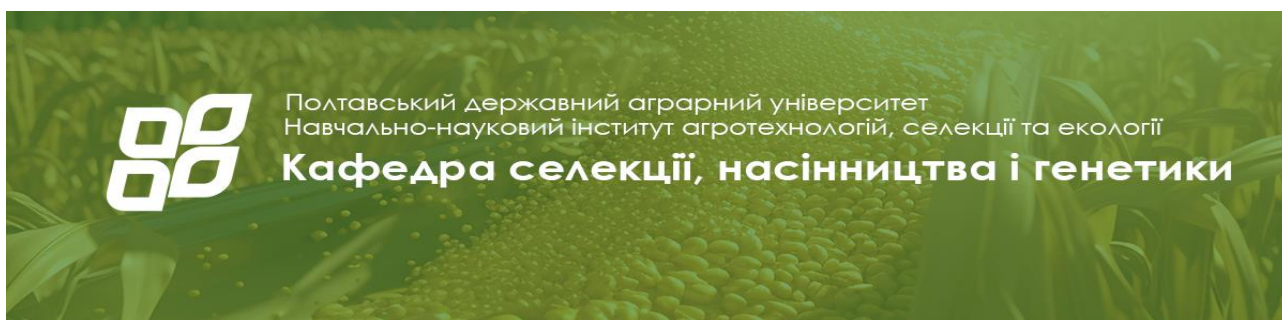
**МАТЕРІАЛИ ІІІ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЇ**

**“СУЧАСНІ НАПРЯМИ ТА ДОСЯГНЕННЯ
СЕЛЕКЦІЇ І НАСІННИЦТВА
СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ КУЛЬТУР”**

м. Полтава, 31 березня 2025 р.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Навчально-науковий інститут агротехнологій, селекції та екології
Кафедра селекції, насінництва і генетики

ІНСТИТУТ РОСЛИННИЦТВА ІМ. В.Я. ЮР'ЄВА НААН УКРАЇНИ

***СУЧАСНІ НАПРЯМИ ТА ДОСЯГНЕННЯ
СЕЛЕКЦІЇ І НАСІННИЦТВА
СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ КУЛЬТУР***

**МАТЕРІАЛИ ІІІ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЇ**

31 березня 2025 р.

Четверик О.О., Баган А.В. ВИРОЩУВАННЯ МАЛОПОШИРЕНИХ ОВОЧЕВИХ КУЛЬТУР В УКРАЇНІ	78
Красовський В.В., Черняк Т.В., Гапон Ю.В., Шкура Т.В. ПОЛІПШЕННЯ КОЛЕКЦІЙНОГО ФОНДУ <i>ASIMINA TRILOBA</i> (L.) DUNAL В УМОВАХ ХОРОЛЬСЬКОГО БОТАНІЧНОГО САДУ	80
Філоненко С.В., Лисак В.М. ПІДБІР ОПТИМАЛЬНОГО ГІБРИДУ – ЗАПОРУКА МАКСИМАЛЬНОЇ ПРОДУКТИВНОСТІ БУРЯКІВ ЦУКРОВИХ	84
Бараболя О.В. РОЛЬ ТЕХНОЛОГІЇ ВИРОЩУВАННЯ В РЕАЛІЗАЦІЇ БІОЛОГІЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПШЕНИЦІ ЯРОЇ	87
Барат Ю.М., Баган А.В. ВПЛИВ НОРМИ ВИСІВУ НАСІННЯ НА ПРОДУКТИВНІСТЬ СОРТІВ ЛЬОНУ ОЛІЙНОГО	90
Шевченко В.О., Поспєлова Г.Д., Коваленко Н.П. ХВОРОБИ М'ЯТИ ТА ЇХ ПОШИРЕННЯ В УКРАЇНІ	92
Четверик О.О., Маслівець О.В. ОСОБЛИВОСТІ ВИРОЩУВАННЯ АМАРАНТУ В УМОВАХ ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ	94
Баган А.В., Євлаш В.В. ВПЛИВ БІОПРЕПАРАТІВ НА ЯКІСТЬ НАСІННЯ ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ	97
Четверик О.О., Микитенко А.О. ВИРОЩУВАННЯ ВІГНИ В УКРАЇНІ	99
Баган А.В., Словцова В.Д. ВПЛИВ ПОЗАКОРЕНЕВОГО ПІДЖИВЛЕННЯ НА ПРОДУКТИВНІСТЬ ПЕРЦЮ СОЛОДКОГО (<i>Capsicum annuum</i> L.)	101
Юрченко С.О., Кузьменко О.О. ВПЛИВ ПЕРЕДПОСІВНОЇ ІНОКУЛЯЦІЇ НАСІННЯ НА ФОРМУВАННЯ УРОЖАЙНОСТІ СОРТІВ АРАХІСУ (<i>ARACHIS HYPOGAEA</i> L.)	103
Шокало Н.С., Реутенко В.Є. ЕФЕКТИВНІСТЬ ЗАСТОСУВАННЯ МІКОРИЗИ ЗА ВИРОЩУВАННЯ КУКУРУДЗИ	105
Четверик О.О., Мусієнко Н.О. БІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ТА ТЕХНОЛОГІЯ ВИРОЩУВАННЯ РИЖІЮ В УМОВАХ ЦЕНТРАЛЬНОГО ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ	108
Шакалій С.М., Маслівець О.В. ВПЛИВ ОРГАНІЧНОГО ЗЕМЛЕРОБСТВА НА ФОРМУВАННЯ ВРОЖАЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ СОНЯШНИКА	111
Юрченко С.О., Тутка Т.О. ЕФЕКТИВНІСТЬ ПІДГОТОВКИ ПОСАДКОВОГО МАТЕРІАЛУ ЗА ВИРОЩУВАННЯ ЦИБУЛІ НА ПЕРО	113

Список літературних джерел

1. Вплив регуляторів на плоди помідора їстівного URL: <https://dspace.pdau.edu.ua/server/api/core/bitstreams/a35264d1-a6ef-47e2-8cdc-650549368236/content>
2. Культура помідор URL: <https://agrarii-razom.com.ua/culture/pomidori>
3. Маргітай Л.Г., Садовська Н.П., Глюдзик М.Ю. Вплив природних регуляторів росту рослин на ріст і розвиток проростків помідора сорту Наско–2000. *Фізіологія рослин. Серія Біологія*, Випуск 28, 2010 С. 94–96.
4. Пономаренко С.П. Регулятори росту рослин – вагомий резерв урожаю. *Посібник українського хлібороба*. 2009. С. 102–104.

ПОЗАКОРЕНЕВЕ ПІДЖИВЛЕННЯ СОНЯШНИКА

Шокало Н.С., доцент кафедри селекції, насінництва і генетики, к. с.-г. н.,
доцент

Губаренко М.О., здобувач ступеня вищої освіти магістр

Полтавський державний аграрний університет МОН України

Соняшник належить до однієї з провідних сільськогосподарських культур України. Близько 6 млн га посівних площ займає щороку саме ця рослина у структурі сівозмін [3]. Соняшник вважають експортно-орієнтованою культурою. Соняшникову продукцію закупають країни Європи, Близького Сходу, Китай та багато інших. Сьогодні соняшник вирощують не лише у традиційних природно-кліматичних зонах України (Степ, Лісостеп), а й на Поліссі і у передгір'ї Карпат [1].

Щоб отримувати стабільні врожаї цієї важливої культури слід ретельно підійти до питання забезпечення соняшника поживними речовинами, оптимізувавши систему його удобрення. За належного удобрення соняшника необхідними макро- і мікроелементами, особливо за сівби насінням інтенсивних гібридів та дотримання агротехнічних вимог, його урожайність сягає 3,5 – 4,5 т/га [1, 4].

Під час формування урожайності соняшник виносить у значних кількостях азот і фосфор, а калію – найбільше з усіх традиційних сільськогосподарських культур. Засвоєння поживних речовин соняшником відбувається нерівномірно: значна кількість азоту і фосфору витрачається на формування кореневої системи, стебла, листків. Коли з'являються кошики різко зменшується засвоєння фосфору. Щодо калію, то рослини соняшнику засвоюють його протягом усього вегетаційного періоду, особливо інтенсивно – перед цвітінням [4].

Окрім зазначених макроелементів, соняшник потребує для свого росту і розвитку мікроелементів: заліза, бору, молібдену, цинку, марганцю та міді. Щоб рослини не відчували дефіциту зазначених елементів, під соняшник слід застосовувати добрива з високим вмістом мікроелементів у доступних для рослин формах [2]. Особливо соняшник потребує їх у критичні фази розвитку як-то проростання насіння, закладка кошика, початок цвітіння.

В реальності трапляються ситуації, коли з певних причин препарати фосфору і калію не були внесені під основний обробіток ґрунту, культивуацію чи під час сівби у рядки. Цю технологічну потребу вирішують позакореневим внесенням добрива у тій формі, яка буде найкраще засвоюватися через листову поверхню.

Підживлення соняшника по листку проводять щонайменше двічі: у фазі формування 3–4 пар листків рекомендують застосовувати комплексні препарати, що забезпечують повноцінний розвиток рослин. Перед цвітінням варто провести обробку соняшника бором. Бор позитивно впливає на формування пилку. Також цей мікроелемент сприяє накопиченню олії в насінні швидкими темпами.

За підживлення соняшника по листку організм рослини не лише забезпечується необхідними поживними речовинами, уникаючи виникнення їх дефіциту. Листкове підживлення допомагає ліквідувати наслідки стресових факторів, що мали вплив на соняшник у критичні фази його розвитку [3].

Вітчизняні вчені та компанія «ЕКООРГАНІК» пропонують аграріям для підживлення соняшника спеціальні добрива:

- з вмістом бору – ЕКОЛАЙН Бор (органічний) / ЕКОЛАЙН Бор (Преміум) – ефективні композиції мікроелементів та біологічно активних речовин – забезпечують холодостійкість та стійкість рослин до стресів;

- ЕКОЛАЙН Фосфітний (К) / ГРОС Фосфіто NP – з високою концентрацією фосфору у формі фосфіту – посилює розвиток кореневої системи, сприяє підвищенню стійкості рослин соняшника до стресових умов та збудників хвороб;

- ЕКОЛАЙН Олійний (Хелати) – містить мікро- і макроелементи у формі 100% хелатів ЕДТА. Ефективно впливає на перебіг процесів біосинтезу в рослинному організмі олійних культур. Рекомендовано вносити на соняшнику у фазі формування кошика;

- ЕКОЛАФЙН Фосфітний (К-Аміно) – добриво для позакореневого підживлення із збалансованим вмістом амінокислот. Має фунгіцидний ефект і властивості антистресанта.

Застосування цих комплексних добрив у відповідні фази розвитку соняшника сприяло отриманню рослин з кращим габітусом, з більш виповненими кошиками та стабільним приростом урожаю 0,3 – 0,4 т/га [1, 4].

Список літературних джерел

1. Ефективність спеціальних добрив у технології вирощування соняшнику. 11 квітня 2022 <https://www.agronom.com.ua/efektyvnist-spetsialnyh-dobryv-u-tehnologiyi-vyroshhuvannya-sonyashnyku/>
2. Мистецтво живлення рослин. Хелати: у пошуках істини. 19 липня 2019 [superagronom.com/articles/270-mistetstvo-jivlennya-roslin-helati-u-poshukah-istini](https://www.superagronom.com/articles/270-mistetstvo-jivlennya-roslin-helati-u-poshukah-istini)
3. Особливості підживлення соняшника. 14 серпня 2022 <https://www.tava-agro.com.ua/osoblivosti-pidzhivlennya-sonyashnika/>
4. Позакоренеve підживлення соняшнику. 12 грудня 2016 <https://ecoorganic.ua/blog/post/pozakoreneve-pidzhivlennya-sonyashniku>

БІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ КУЛЬТУРИ *HELIANTHUS TUBEROSUS*

Шакалій С.М., доцент кафедри рослинництва, к. с.-г. н., доцент
Мусієнко Н.О., здобувач ступеня вищої освіти бакалавр

Полтавський державний аграрний університет МОН України

Топінамбур, або соняшник бульбистий, належить до роду соняшників і родини айстрових (Asteraceae). У природному середовищі ця бульбоносна рослина зустрічається в Північній Америці — від штату Мен на заході до Північної Дакоти, а також на півдні, охоплюючи північні райони Флориди та Техасу. Завдяки їстівним бульбам топінамбур вирощують для харчових, технічних і кормових потреб [1].

Топінамбур є багаторічною трав'янистою рослиною, що досягає приблизно 1,5 метра у висоту, хоча окремі екземпляри можуть виростати до 4 метрів. Його стебло пряме, опушене, листя яйцеподібної форми, а суцвіття представлені жовтими кошиками діаметром 6–10 см, які містять від 10 до 20 квіток. У нижній частині рослини листки розташовані попарно, тоді як на верхівці розміщуються почергово. Підземні пагони формують бічні відростки - столони, кінці яких, накопичуючи пластичні речовини, потовщуються та утворюють бульби. Вони можуть мати циліндричну, грушоподібну або округлу форму з опуклими бруньками, а їхній колір (білий, жовтий, фіолетовий або рожевий) залежить від сорту. Довжина бульб становить 7,5–10 см, діаметр — 3–5 см. Вони вкриті тонкою шкіркою без коркового шару, який у картоплі забезпечує захист від механічних ушкоджень і втрати вологи. М'якоть ніжна, соковита, з приємним солодкуватим присмаком. Найбільш інтенсивне наростання бульб відбувається у липні-серпні. На другий-третій рік життя